

2010-10-15

Dnr 43-2009:4144

Beslut för grundskola

efter tillsyn av Bergsviksskolan
i Piteå kommun

Gitte Franzén och Britt-Marie Matsson

Ljungvägen 5

944 72 Piteå

Piteå kommun

Barn- och utbildningsförvaltningen

Svartuddsvägen 1

941 85 Piteå

Tillsyn i Bergsviksskolan

Förskoleklass

Grundskolan årskurserna 1–6

Helhetsbedömning och beslut

Skolinspektionens tillsyn fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. En bedömning har gjorts av i vilken utsträckning skolan, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Granskningen kan dock inte ge en heltäckande bild av tillståndet i skolan.

Av tillsynen framgår att Bergsviksskolan bedriver ett aktivt utvecklingsarbete med inriktning mot de nationella målen. Skolan har system och rutiner för att kontinuerligt identifiera förbättringsområden. Insatser avseende skriv- och läsprocessen har enligt skolan gett goda resultat. Vid Bergsviksskolan finns också kompetens och rutiner att fånga upp barn och elevers olika stödbehov.

Av intervjun med skolans rektorer och utifrån redovisad dokumentation framgår att svenska, matematik och engelska är i fokus för uppföljning och utvärdering samt resultatredovisning. Det framgår också att redovisade kunskapsresultat främst utgår från de nationella proven. Vidare redovisas inte en samlad dokumenterad resultatbild på skolenivå av hur långt eleverna nått i förhållande till uppnåendemålen i svenska och mate-

matik för årskurs 3 och i varje ämne som eleverna ges undervisning i årskurs 5. Även om rektorerna har en övergripande bild av elevernas måluppfyllelse är det viktigt att analysen på skolnivå utgår från måluppfyllelsen i varje ämne. En systematisk dokumentation på skolnivå gör det möjligt att se mönster i resultaten över tid, exempelvis mellan flickor och pojkar och mellan ämnen.

Som ett led i att förbättra kvalitetsarbetet är det viktigt att skolan arbetar vidare med elevernas individuella utvecklingsplaner. De skriftliga omdömen Skolinspektionen tagit del av har skiftande kvalitet. Bland annat framgår inte alltid en beskrivning av elevernas kunskapsutveckling i förhållande till kursplanernas mål.

För att ytterligare stärka kvalitetsarbetet är det angeläget att skolan i planering och genomförande av undervisningen även har ett tydligt fokus på de nationella målen i årskurs 9. Detta är viktigt för att säkerställa att eleverna ges den undervisning de behöver. För att skolan ska få feedback på sitt arbete är ett gott samarbete med mottagande skola därmed avgörande.

Skolinspektionens har i tillsynen av Bergviksskolan identifierat följande brister som ska åtgärdas

- Skolan säkerställer inte att alla elever ges förutsättningar att lägst nå målen för utbildningen (läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, avsnitt 2.2 Kunskaper samt kursplanerna).
- De åtgärdsprogram som skolorna utarbetar motsvarar inte förordningens krav (5 kap. 1 § grundskoleförordningen).
- Rektorerna följer inte upp och utvärderar skolans resultat i varje ämne relaterat till de nationella målen (2 kap. 2 § skollagen, 2 kap. 6 § grundskoleförordningen, läroplanen för det obligatoriska skolväsendet avsnitt 2.8 Rektorns ansvar).
- De individuella utvecklingsplanerna motsvarar inte förordningens krav (7 kap. 2 § grundskoleförordningen).

Kommunen och rektorerna har ansvar för att åtgärder vidtas för att åtgärda ovanstående brister. Redovisning ska lämnas till Skolinspektionen senast 3 månader från den dag beslutet för Piteå kommun meddelas. Skolinspektionen kommer då att följa upp beslutet. Skolinspektionen förutsätter dock att rektorn och Piteå kommun snarast vidtar åtgärder för att rätta till bristerna.

Skolbeslut

Tillsyn i skolan

Datum: 2010-10-15

3 (3)

Dnr: 43-2009:4144

I ärendets slutgiltiga handläggning har undervisningsråden Pär Axelsson och Jonas Hedström deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Joakim Blomberg

Enhetschef

Anna Davis

Utredare

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen och beskrivning av skolan

Bilaga 2 Tillsynsprotokoll och bedömningar för Bergviksskolan

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför tillsyn i Piteå kommun under hösten 2010. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolor i kommunen. Skolinspektionen besökte Bergsviksskolan den 16 september.

Varje skola får efter besöket ett beslut där bedömningar som rör den granskade skolan redovisas.

Bergsviksskolan granskades vid det här inspektionstillfället med en tillsynsmodell, som innebär att granskningsfokus i huvudsak är riktat mot skolans ledningsfunktion och de rutiner som skolan ska ha för att säkerställa att eleverna har tillgång till en utbildning i enlighet med nationella krav.

Tillsynen inriktas mot fyra huvudområden: **måluppfyllelse och resultat, pedagogisk ledning och utveckling av skolan, skolans lärandemiljö** samt **enskild elevs rätt**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet.

Den nya skollagen trädde i kraft den 1 augusti 2010, men 1985 års skollag ska fortsätta att tillämpas fram till den 1 juli 2011. Det innebär att 1985 års skollag är utgångspunkten för Skolinspektionens tillsyn och granskning fram tills dess.

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och Bergsviksskolan, dels den information som samlats in under besöket, då rektorn intervjuades. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

När tillsynen har genomförts i hela kommunen sammanställs iakttagelser och bedömningar som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i ett kommunbeslut. Skolbesluten från samtliga skolor i kommunen fogas då till det beslutet som bilagor. Skolinspektionen kommer att följa upp vilka åtgärder som vidtagits i anledning av påtalade brister efter att kommunbeslutet meddelades.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).

Beskrivning av Bergsviksskolan

Tabell 1.: Antal elever på Bergsviksskolan

Bergsviksskolan	Antal elever
Förskoleklass	30
Grundskola	205

Källa: Uppgifter från skolan

Bergsviksskolan ligger cirka 7 kilometer söder om centrala Piteå. Utbildningen omfattar förskoleklass, grundskola årskurserna 1–6 samt fritidshem. Bedömningen av skolbarn-omsorgens verksamhet redovisas i ett särskilt kommunövergripande beslut.

Prioriterade områden vid skolan är bland annat läs- och skrivprocessen, utveckling av ämnet matematik och värdegrundsfrågor. Genom fortbildning i LärmIT har skolan utrustats med modern teknik för att gynna daglig användning av IT och media. Vid Bergsviksskolan finns ett Sensomotoriskt centrum där kartläggning genomförs av elever från kommunens skolor.

Bergsviksskolan består av två enheter, på skolan även kallat spår, med en rektor och specialpedagog knuten till varje spår. På Berget finns elever från förskoleklass till årskurs 3 samt fritidshem. På Viken går elever i årskurserna 4–6. Rektorerna ansvarar också tillsammans för tre förskolor.

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Måluppfyllelse och resultat

Bedömning:

Skolinspektionen bedömer att åtgärder behövs så att alla elever vid Bergviksskolan ges förutsättningar att lägst nå målen för utbildningen.

Författningsstöd:

Lpo 94, 2.2 Kunskaper, Mål att uppnå i grundskolan

Kursplanerna

Motivering:

Av skolans kvalitetsredovisning för år 2009/2010 framgår att 89 procent av eleverna når målen i alla ämnen sammantaget i årskurs 5. Enligt skolans rektorer baseras resultatredovisningen på svenska, matematik och engelska. Däremot framgår inte måluppfyllelsen i övriga ämnen. För årskurs tre i ämnena svenska och matematik finns ingen redovisad sammanställning av elevernas måluppfyllelse i förhållande till kursplanemålen.

De nationella proven i ämnena svenska och matematik visar att andelen elever som når kravnivåerna i delproven varierar mellan 66 till 100 procent i årskurs 3. I årskurs 5 uppnår 80–100 procent av eleverna kravnivåerna i de olika delproven i ämnena matematik, engelska och svenska.

Av skolans kvalitetsredovisning och i samtal med rektorerna framkommer att de nationella proven visar på styrkor och brister i undervisningen som bedrivits, samt att elever som inte nått målen är kända och att åtgärder är insatta. Tillsynen visar också att utvecklingsarbete pågår avseende målarbete och bedömningar samt i ämnet matematik.

Mot bakgrund av att samtliga elever inte uppnått alla kravnivåerna i nationella proven i årskurs 3 och målen i årskurs 5 och då skolan saknar en systematisk uppföljning av kunskapsresultaten i varje ämne måste skolan vidta åtgärder.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Fokus på skolans uppdrag

Bedömning:

Skolinspektionen bedömer att Bergviksskolan behöver förbättra åtgärdsprogrammen.

Författningsstöd:

5 kap. 1 § grundskoleförordningen

Motivering:*Åtgärdsprogram*

Bergsviksskolan har en tydlig struktur för arbetet med åtgärdsprogram vilken till stora delar är gemensam för kommunens skolor. De åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av uppfyller till stora delar förordningens krav. Kartläggningen sammanfattas utifrån grupp-, skol- och individnivå och utgår från elevernas, föräldrarnas och personalens perspektiv. Det framgår dock inte hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Programmen anger endast datum för uppföljning. Det finns också exempel på åtgärdsprogram där behoven inte tydligt framgår. I dessa program anges vad som fungerar bra och de svårigheter eleven har, men beskriver inte tydligt behoven. För stöd i utarbetandet av åtgärdsprogram se Skolverkets allmänna råd och kommentarer för arbetet med åtgärdsprogram (SKOLFS 2008:25).

Bedömningsområde: Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering**Bedömning:**

Skolinspektionen bedömer att rektorerna behöver förbättra arbetet att på en skolövergripande nivå följa upp och utvärdera kunskapsresultaten i förhållande till de nationella målen.

Skolinspektionen bedömer att de individuella utvecklingsplanerna inte motsvarar förordningens krav.

Författningsstöd:

2 kap. 6 grundskoleförordningen

Lpo 94, avsnitt 2.8 Rektorns ansvar

7 kap. 2 § grundskoleförordningen

Motivering:*Uppföljning och utvärdering av kunskapsresultat*

Enligt läroplanen ansvarar rektorn för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen. Det är viktigt att resultaten följs upp och utvärderas både på individnivå och skolnivå så att nya metoder kan prövas och utvecklas. Genom att sammanställa resultaten på skolnivå kan rektorn följa och utvärdera resultaten över tid samt se skillnader mellan kön och ämnen.

För årskurs 3 och 5 finns nationella mål som eleven ska uppnå. Elevernas resultat ska i dessa ämnen således följas och utvärderas på individ- som skolnivå. Av tillsynen framkommer att Bergviksskolan följer och utvärderar varje elevs kunskapsutveckling och resultat i förhållande till målen i kursplanerna främst i ämnena svenska, matematik och engelska. Elevernas resultat diskuteras också på skolnivå mellan ansvarig rektor, specialpedagog och lärare.

I den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av och i intervjun med skolans rektorer framkommer dock ingen dokumenterad sammanställning av kunskapsresultaten på skolnivå. Skolan har sammanställt resultaten på de nationella proven i årskurs 3 och årskurs 5. Av intervju med skolans rektorer framgår också att den sammanställning som redovisas avseende elevernas måluppfyllelse främst utgår från svenska, matematik och engelska samt elevernas resultat från de nationella proven. I övriga ämnen får rektorerna endast muntlig återkoppling. Rektorerna uppger att de är medvetna om brister i uppföljningen och utvärdering av varje ämne relaterat till kursplanernas krav.

Skolinspektionen vill framhålla vikten av att lärarnas bedömning av om eleverna uppnått målen efter årskurs 3 och årskurs 5 sammanställs på skolnivå. Detta ska göras i varje enskilt ämne i årskurs 5 och i ämnena svenska, svenska som andra språk och matematik i årskurs 3. När det gäller svenska, matematik och engelska utgör de nationella proven ett stöd för lärarna i deras bedömning av elevernas kunskapsutveckling men de omfattar inte alla mål i kursplanerna. Kunskapsresultaten ska i första hand följas upp och utvärderas i förhållande till målen i kursplanerna. Resultaten på de nationella proven ska sedan ingå som ett underlag i skolans analys av resultaten.

Individuell utvecklingsplan

Bergviksskolan upprättar individuella utvecklingsplaner (IUP) för samtliga elever i samband med utvecklingssamtalen. Av tillsynen framgår att det vid skolan pågår utvecklingsarbete avseende IUP processen. Det arbetet sker bland annat genom regelbundna dialogträffar där personal diskuterar frågor om pedagogiska planeringar, individuella utvecklingsplaner och bedömningar. Av intervjun med rektorerna framkommer att skolan har en gemensam dokumentation för IUP men att det i dagsläget varierar mellan lärare hur planerna utformas. Rektorerna beskriver att det hos lärare finns önskemål om ökad samsyn i utformningen av skriftliga omdömen. Det framgår också att rektorerna under hösten har samlat in pedagogiska planeringar och individuella utvecklingsplaner som ska analyseras.

De individuella utvecklingsplaner Skolinspektionen tagit är av skriftande kvalitet. Det finns goda exempel på skriftliga omdömen där elevens kunskapsutveckling bedöms i förhållande till målen och där en beskrivning av elevens fortsatta utvecklingsbehov redovisas. I andra exempel saknas en tydlig beskrivning av elevernas kunskapsutveckling i förhållande till målen och där fokus mera ligger på vad eleven ska fortsätta att arbeta vidare med. Avseende utvecklingsplanens framåtsyftande del varierar det också på vilket sätt skolans insatser för att eleverna ska nå målen beskrivs. Skolinspektionen

ser exempel på planer där fokus ligger på vad elever och föräldrar ska göra, medan skolans insatser inte alltid tydligt redovisas. Skolans insatser beskrivs ibland i allmänna termer som exempelvis "hjälpa och påminna", "ta fram material".

Syftet med skriftliga omdömen är att beskriva elevens kunskapsutveckling under pågående läroprocess. I den framåtsyftande planeringen ska det beskrivas vad skolan ska göra samt vad eleven och vårdnadshavaren kan göra för att eleven ska kunna utvecklas så långt som möjligt i relation till de nationella målen. Det är även viktigt att relationen mellan skriftliga omdömen och den framåtsyftande utvecklingsplanen tydligt framgår. Rektor beslutar om utformningen av den skriftliga informationen i utvecklingsplanen.